

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ

လါအ့ဖျါ ၃သီ, ၂၀၁၈နံၣ် / KHRG လံာ်ကတြုၢ်နီၣ်ဂံၢ်-18-24-11

ဒုပျာ်ယာ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ: တၢ်မၤဆူၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသး အသးခိၣ်တဂၤ ဖဲဝီၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဆၣ် လါအိးကထိဘၣ် ၂၀၁၇ နံၣ်

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ တဘျီတဘျီအံၤ ဟ်ဖျါဖဲ တၢ်မၤဆူၣ် ဒီး တၢ်ဆိတလဲသးအတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲ ဖဲ ဝီၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ဂ့ၢ် ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၂၀၁၇ နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

- ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၃၀သီ, ၂၀၁၇ နံၣ်အနံၤန့ၣ် သဝီသးပုၤတဂၤလၢအမံၤမ့ၢ် မါခ--- ဒီးအမါ နါဂ--- ဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ်အီၤလၢ ကီၢ်ပယီၤသးအသးခိၣ်တဂၤလၢအမံၤ သးခိၣ်စိ ဟ့ယၤစၢဖို့ မ့ၢ်ဖဲ ခိၣ်သးဂ့ၢ် (၂၈၄), လၢအဘၣ်လဲၤမၤပျီန့ၢ်ဖဲ နီၣ်ဒီး တၢ်တပျီသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ ကီၢ်ပယီၤသးတၢ်မဲၣ်ညါသးကလၢတဖျါ အပူၤ ဖဲ က--- သဝီ, လိာ်ဂ့ၢ်ကရူာ်, ဝီၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ဂ့ၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသး အသးခိၣ်အံၤ တဲလၢ အဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ် လၢသဝီသးပုၤ ဒီး အမါ အဂီၢ် မ့ၢ်လၢအတၢ်တယူးယီၣ်ဟ်ကဲအံၤ ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ သဝီသးပုၤ မါခ--- ဟးထီၣ်ကွၢ်လၢ မူဒါန့ၣ်လီၤ.
- သဝီဖဲသ့ၣ်တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်မၤဆူၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူ ကညီဒီးကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျါသးမ့ၢ်ဒိၣ် သးဂ့ၢ်(၁၆) အဝဲၤဒၢး ဒီး ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံးဆာဲလၢ အဝဲသ့ၣ်မၤနီၣ်ယာ်ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အံၤဒီး ကဟ်ဖျါထီၣ် ဒီးတဲသကိးဝဲဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဖဲ တၢ်မၤသကိးတၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စ့ၣ်ကမံတံာ် (ကွၢ်ဆိမ်စံၣ်- JMC) တၢ်အိၣ်ဖျါအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါ | ဝီၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ဂ့ၢ် (လါအိးကထိဘၣ် ၂၀၁၇ နံၣ်)

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟ်ဖျါလံာ်တဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၤခိဖျါ ပျီပူၤပုၤမၤသကိးတဖၣ်ဖဲ ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ဂ့ၢ် လၢအဘၣ် တၢ်နဲၣ်လိအီၤလၢ ကညီဂ်ဝီခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါ တၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး တဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ.¹လံာ်ဟ်ဖျါတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လါဖျါတြုၢ်အါရံၤ ၂၀၁၈ နံၣ် ယုာ်ဒီးတၢ်ကစီၣ်

¹ကညီဂ်ဝီခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG နဲၣ်လိပျီပူၤပုၤမၤသကိးတဖၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်တကပၤလၢကမၤနီၣ်မၤယါ တၢ်မၤအာမၤပယု တၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ် ခိဖျါတၢ်ဟ်ဖျါတဖၣ် ဒ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်အတီၤပတီၢ်တၢ်မၤအကျဲအသိးဒီး မၤဝဲ တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးသဝီဖိအဂၤတ ဖၣ်, ကွဲးဖျါထီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဟ်ဖျါတဖၣ်လၢဘၣ်ယးဖဲ တၢ်လီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ညီန့ၢ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကွဲးထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤနီၣ်မၤယါပုၤ ဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်တၢ် မၤအာပယုအလံာ်ဟ်ဖျါအခါ ပျီပူၤပုၤမၤ တၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤ လၢကမၤနီၣ်မၤယါဝဲတၢ်မၤပယုပုၤဂ့ၢ် ဝီခွဲးယာ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဆိမိၣ်လၢအ

အဂၤတဖၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီး ၇ ခါ, ဟံၣ်ကဝီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါ ၁ ဘ့ၣ်, တၢ်ဂီၤ ၁၁၂ ဘ့ၣ် ဒီး တၢ်ဂီၤမူ ၂ ဘ့ၣ် လၢဘၣ်တၢ်ဆုၢ်ထီၣ်အိၤလၢ နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရှၢ်န့ၣ်လီၤ.²

(၁)တပတီၢ်-တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	တၢ်မၤဆူၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးမ့ၢ်နံၤမ့ၢ်သီ	လၢအိးကထိဘၢၣ် ၃၀သီ, ၂၀၁၇ နံၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူၢ်, ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရှၢ်)	အ--- သဝီ, ဝီၢ်ရှၢ်ကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရှၢ်

ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ		
မံၤ	မၤခ---	နၢၤဂ---
သးနံၣ်	၃၉ နံၣ်	၄၁ နံၣ်
မုၢ်/ခွါ	ခွါ	မုၢ်
ကလုာ်	ကညီ	ကညီ
ဟံၣ်ဖိလီၤဖိ အိၣ် /တအိၣ်	အိၣ်	အိၣ်
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	မၤအိၣ်ကျိး	မၤအိၣ်ကျိး
တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ	ဘူးဒး	ဘူးဒး
တၢ်ဟံၣ်မူဒါ /လီၢ်လၢ	သဝီသးပုၢ်	သဝီဖိ
အိၣ်ဆိးနူသဝီ	က--- သဝီ	က--- သဝီ

ပုၤလၢအမၤအာပယွဲတၢ်တဂၤအဂ့ၢ်အကျိၤ				
မံၤ	လီၢ်လၢ	သုးကျိၤ/ သုးရှၢ် / သုးတြိၤ	အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလီၢ်ကျဲ /သုးကလၢၤ	အခိၣ်အမံၤဒီးလီၢ်လၢ
ဟ့ၤယၤစၢၤဖွဲ	သုးခိၣ်စိ, သုးကလၢၤခိၣ်	ခိၣ်သုးရှၢ် -ခလရ	က--- သဝီ, ဝီၢ်ရှၢ် ကီၢ်ဆၣ်	ကွီၤမ့ၢ်အိၤ

ကါဒိၣ်တဖၣ် ဒိဖျိတၢ်မၤလီၤတၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်ထံးတဖၣ်လၢကျဲအါဘိဒီး နပမၤန့ၢ်အိၤ လၢဂံၢ်ခိၣ် ထံးအသိး ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးအတၢ်ဆိတလဲအတၢ်ထီၣ်သတြိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

² လၢတၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ် KHRG အကျိၤအကျဲတဖၣ်ဖျိဖျါဖျါ ကဂ့ၢ်ထီၣ်အဂီၢ်ဒီး နသိးကန့ၢ်အါထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိး အတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ် လီၤလီၤဒၣ်ဝဲဒီး သဝီဖိလၢကီၢ်ပယီၤထးခိတကပၤအတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ် ဒီးန KHRG အတၢ်ပညိၣ်အိၣ်ဝဲအသိး လၢကတီၣ်ထီၣ် တၢ်ကစီၣ်လၢဒီးန့ၢ်ဘၣ် လၢပျီပူၤတဖၣ်ခဲလၢၢ် ဝဲဘၣ်တၢ်မၤအိၤဒီးအကျိၤ အကျဲအိၣ်ဝဲအသိးဝံၤဒီး တၢ်ကျိၢ်ထံးအိၤ ဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဂၤအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဒီး ဘၣ်တၢ်မၤဘၢအဂ့ၢ်အကျိၤလၢအကါဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ဟံၣ်ဖျါလၢအဘူးအ တၢ်အဂၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်နီၤဖးလီၤဆူ တၢ်ကစီၣ်အကလုာ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ ဒီးအနံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်သးဖးအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤလၢအဘၣ် ထွဲလိာ်သးတဖၣ်တခါစုၣ်စုၣ်အဂီၢ် ဝံသးစူၤကွၢ်ဘၣ်လၢ KHRG တၢ်ကစီၣ်သန့တက့ၢ်.

(၂)ပတီတပတီ-တၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိအကံၢ်အစီ

၁. ရှဲပုးပုးနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆီဘၣ်တဆီတက့ၢ်.
 ယဟံးန့ၢ်တၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိအံၤ လၢယနီၣ်ကစၢ်လီၤ. ယမၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံက့ၢ် ဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ် ဖဲက--- သဝီ ပုၤန့ၣ်လီၤ.

ကွဲးနီၣ်ပုၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂၢ်အံၤတဂၢၤစုၣ်စုၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီလၢကျဲးလဲၣ်.
 ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ယၢတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤ လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂၢ်တၢ်ကျိတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတီၤလီၤ.

(၃)ပတီတပတီ-ဟံးဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်

ဟံးဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပုၤပုၤတက့ၢ်.
 ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၃၀သီ, ၂၀၁၇ နံၣ်အနံၤန့ၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးဖဲ က--- သဝီ, လိာ်ရှါကရူၢ်, ဝီၤရှါကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရှၢ်အပူၤလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သုး အသုးခိၣ်တဂၢၤ မၤဆူၣ်ဝဲသဝီဖိလၢကမၤန့ၢ်အတၢ်န့ၣ်လီၤ.³

ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၃၀သီ, ၂၀၁၇ နံၣ်အနံၤ ဂီၤခီအဆၢကတီၢ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤ ပဒိၣ်သုးအသုးခိၣ် သုးခိၣ်စိဟ့ၣ်ယၢစၢၤဖွီ, မ့ၢ်ဝဲ ခိၣ်သုးရှၢ် (၂၈၄) သုးခိၣ်တဂၢၤ ဖဲလဲၤဟးဝဲလၢ က---သဝီသးပုၤ မါခ--- အဟံၣ် လၢအကူၤသိးဝဲကမျၢၢ်အကူၤအသိးအခါ မါခ--- အမါနါဂ--- တတူၢ်လိာ်မုၢ်အိၤ ဒီးကိးထီၣ်အိၤလၢဟံၣ်ပူၤဘၣ်. နါဂ--- ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ဖဲသုးခိၣ်စိဟ့ၣ်ယၢစၢၤဖွီ ဟဲအခါန့ၣ် အဝၤတအိၣ်လၢဟံၣ်ဘၣ်. အိၣ်ဒၣ် ထဲအိၤဒီး အဟံးပုၤလၢအသးနံၣ်အိၣ် ၇၀နံၣ် ခံၣ်စီလီၤ. သုးခိၣ်စိဟ့ၣ်ယၢစၢၤဖွီ သံက့ၢ်အိၤ မ့ၢ်သဝီသးပုၤ အိၣ်လၢဟံၣ်ခါ ဒီး အဝဲစံးဆၢဝဲလၢ သဝီသးပုၤတအိၣ်လၢဟံၣ်ဘၣ် ဒီး အဝၤန့ၣ်လဲၤလၢကျိးပူၤလံလီၤ. နါဂ--- ကတီၢ်ပယီၤကျိၣ် တဘၣ်အါအါဘၣ်အယိ ကကတီၢ်ယုာ်တၢ်ဒီးပယီၤသုးခိၣ်အံၤအဂီၢ် ကီၢ်ဝဲလၢအဂီၢ် ဒီး ဘၣ်ယိၣ် စ့ၢ်ကိးဝဲလၢ အနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် လၢကတူၢ်လိာ်ဝဲသုးခိၣ်အံၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်သန့က့, တၢ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်လၢအမၤသးဒိၣ်ထီၣ်ဝဲ သုးခိၣ်စိဟ့ၣ်ယၢစၢၤဖွီ ဒီး ဟံးဒုၣ်ဟံးကမ့ၢ်ဝဲ လၢ နါဂ--- အံၤ တယုာ်ယိၣ်ဟံးကဲအိၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, အဝဲမၤဆူၣ်ဝဲသဝီသးပုၤဒီး အမါခံၣ်လၢာ် လၢအကဘၣ်လဲၤကျိပျီၣ်န့ၣ်အိၤ နီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢသုးကလၢကရၢၢ်အပူၤ ဒီး တၢၤကွံာ် တၢ်ကမ့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

³ကွၢ်ဘၣ် ဟီၣ်ကဝီတၢ်ဟံးဖျါလၢ KHRG ရၢလီၤတ့ၢ်အိၤ ဖဲလါမးရှး ၂၀၁၈နံၣ်အပူၤလၢအမ့ၢ် “[Dooplaya Situation Update: Win Yay Township and Kyainseikgyi Township, September and October 2017](#),” တက့ၢ်.

သုးခိၣ်စိဟ့ယၢၤစၢၤဖျိမၢၤဝဲ သဝီသးပှ်ဒီးအမါ မၤတၢ်တနံၤယီၤ စးထီၣ်ဂီၤခိၣ် ၈န့ၣ်ရံၣ် ၅မံးနံး ဒီး ပျၢ်က့ၤဝဲလၢမုၢ်ဟါလီၤ ၄န့ၣ်ရံၣ် ၁၅မံးနံး အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢသဝီသးပှ်ဒီးအမါအံၤ ဘၣ်ကျိၣ်ပျီၣ်နီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ဝဲကျိၣ်နီၣ်အယီၤ မၤတၢ်ဝံၤချ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်သ့ဝဲ ဝဲသိလၢၤဝဲ ၇ ပလီၤ လၢတနံၤအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲသိတပလီၤန့ၣ် အပူၤမ့ၢ်ဝဲ ၁၀၀၀ က့းအယီၤ စ့ခဲလၢၢ် လၢၤဝဲ ၇၀၀၀ က့းန့ၣ်လီၤ. သဝီသးပှ်ဘၣ်ပူၤဝဲဝဲသိအံၤ လၢအကစၢ်စ့ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. သုးခိၣ်စိ ဟ့ယၢၤစၢၤဖျိ တထုးထီၣ်န့ၢ် ဒီး ဟ့ၣ်စၢၤဝဲသိပူၤလၢစ့နီၣ်တဘးဘၣ်. သဝီသးပှ်ဒီးအမါဘၣ်မၤပျီၤ ဒီး တၢၤကွံၣ်တၢ်တပူၤလၢသုးကလၢပူၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဝဲသဝီသးပှ်ဒီး အမါ မၤတၢ်အခါန့ၣ် သုးခိၣ်စိ ဟ့ယၢၤစၢၤဖျိ တဟ့ၣ်ခွဲးလၢ အဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ဘုးအိၣ်သါဒီးအိၣ်မိၤထူၣ်လဲၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ခိဖျိလၢ သဝီသးပှ်ဒီးအမါအံၤပျီၤဘၣ်ဝဲ သုးခိၣ်စိ ဟ့ယၢၤစၢၤဖျိ အယီၤ အဝဲသ့ၣ်တဝဲအါတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုး သုးခိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ်တဂၤ ကိးအိၣ်ဝဲသဝီသးပှ် ဒီး အမါမ့ၢ် ဝဲမ့ၢ်ထူၣ်ခါဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဝဲဘၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢ အမၤတၢ်မ့ၢ်တဝံၤဘၣ်န့ၣ် သုးခိၣ်စိ ဟ့ယၢၤစၢၤဖျိ တပျၢ်က့ၤဘၣ်ဖုးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီသးပှ်ဒီးအမါခံၤအံၤ ဘၣ်မၤတၢ်ဒိတနံၤဒီး သဝီဖိတနီၤထံၣ်ထွဲဝဲဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်တဝဲ တဘူၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်လီၤ. မါခ--- မ့ၢ်ဝဲသဝီသးပှ်လၢ သဝီဖိတဖၣ် ယုထၢပၢ်ထီၣ်ဝဲတဂၤလီၤ. ခိဖျိလၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအိၣ်အံၤအယီၤ အဝဲဆဲးကဲသဝီ သးပှ်တဘူၣ်လၢဘၣ် ဒီးဟးထီၣ်ကွံၣ်လၢ မူဒါလံန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤအဝဲအိၣ်မူဝဲဒ် သဝီဖိတဂၤအသိး န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ် သုးခိၣ်စိဟ့ယၢၤစၢၤဖျိအံၤ တပျီၤဝဲ သဝီသးပှ်ဒီးအမါလၢ အတဘၣ်တီၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဘၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ် တီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ် တၢ်တညီလၢအဝဲအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤမ့ၢ်တၢ်အမ့ၢ်အတီၢ် ဒီး သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ထံၣ်ထွဲဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. အ--- သဝီဖိ စီၤဟ--- ဆဲးကျိးဝဲ ခုၣ်အိၣ်ယူၣ် (KNU) သုးက့ၢ်(၆), ကညီဒိကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျိးသုးမုၢ်ဒိၣ် သုးရ့ၣ်(၁၆) အဝဲဒၤဒီး ဒီး ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့, သုးရ့ၣ် (၁၆) ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံးဆၢဝဲလၢ ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်တသ့နီၣ်တမံၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲမၤနီၣ်ယၢ်ဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ကပၢ်ဖျါထီၣ်ဒီးတဲသကိးဝဲ ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ် အံၤဝဲ တၢ်မၤသကိးတၢ်ကွၢ် ဟ့ၣ်ကွၢ်စ့ၣ်ကမံၤတံၢ် (ကွၢ်အဲမ်စံၣ် -JMC)⁴ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

ဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအဆၢကတီၢ် သုးခိၣ်စိဟ့ယၢၤစၢၤဖျိအံၤ ဟံးမူဒါဒ်သုးကလၢခိၣ်ပတြီၤတဂၤအသိး ဒီး သုးဖိလၢအတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ ဒီး အိၣ်ဝဲသုးကလၢပူၤတဖၣ် အနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲအဂၤ ၂၀ယၢ်ယၢ်န့ၣ်လီၤ. သုးကလၢလၢသုးခိၣ်စိ ဟ့ယၢၤစၢၤဖျိ တီခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤတဖျၢၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ ခိၣ်သုးရ့ၣ် (ခလရ) ၂၈၄ သုး

⁴ ဝဲ ၂၀၁၅န့ၣ်, နံၣ်ကတၢ်အပူၤန့ၣ် တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စ့ၣ်ဘုးစးကမံၤတံၢ်လၢကီၢ်ပယီၤကီၢ် ဝဲၣ် ဒီးဟီၣ်ကဝီၤအပတီၢ် လၢကကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စ့ၣ် သုးဖိၣ်စုကဝဲတၢ်ကရၢကရီလၢ အဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢၢ်တဖၣ် အတၢ်ဟံးမၤပိာ်ထွဲတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ လၢအဘၣ်ယးဒီး ထံကီၢ်ဒီးဘုၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ခး (အိၣ်စံၣ်အုၣ်- NCA) လၢအဘၣ်တၢ်မၤအီၤဝဲ လၢအိးကထီဘၣ် ၂၀၁၅ နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကမံၤတံၢ်တဖုအံၤ အါတက့ၢ် ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စ့ၣ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘီလိာ်လၢအတၢ်ပၤဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ, ဘၣ်ဆၣ် အတၢ်ဟံးထီၣ်မူဒါလၢလိာ်တၢ်ဟံၤဖျါ ဘၣ်ယးဒီး တၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတုာ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးအတၢ်သိၣ်တၢ်သိအဖီခိၣ် တချုးဆၢချုးကတီၢ်ဘၣ်အမဲၣ်ညါ တအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး ကျိၣ်ကျဲသန့လီၤတၢ်လီၤဆဲး လၢတၢ်ပတံထီၣ်လိာ်တၢ်ဟံၤဖျါအဂီၢ်ဘၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် တအိၣ်ဒီး တၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢတၢ်ဆိၣ် ထွဲ, တၢ်လုာ်ပိာ်မၤထွဲတၢ်ဘျၢသဲးစး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်သးဖးအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ယး NCA ဒီး န့ၣ်လီၤဘၣ်ဝဲ အ့ၤယၢၤဝဲတၢ်ကစီၢ်လၢတၢ်ရၢလီၤတၢ်အီၤလၢအမ့ၢ် [“Majority of joint ceasefire monitoring committee complaints are territorial disputes.”](#) ဝဲလၢမးရး ၂၀၁၈နံၣ်အပူၤတက့ၢ်.

တၢ်မၤညါသးကလၢ၊ ဇီးဟဲအိၣ် ဆီလီၤသးဖဲ က--- သဝီပူၤ စးထီၣ်ဖဲ ၂၀၁၆န့ၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ခိၣ်သးရှၢၣ် (၂၈၄) အသးရှၢၣ်သးထံးတခါအိၣ်သ့ၣ်ဆီလီၤသးဖဲ လုနီၤသဝီ, ကွံကခီကွံၣ်ကရူၢ်, ဝီၤရှၢၣ်ကီၢ်ဆၢအပူၤ ဇီး အိၣ်ဝဲလၢ ကွးအ့ဆးကွံၣ် သးဟူးဂဲၤဝဲၤလီၢ် ခိၣ်သ့ၣ်အတၢ်ပၤဖိလၢန့ၣ်လီၤ.

အ--- သဝီဖိတဖၣ်ပၤဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤတယံၣ်တမီၢ် ဖဲလၢဒံၣ်ဘၢၣ် ၂၀၁၇ န့ၣ်အပူၤ န့ၣ် သးခိၣ်စိဟ့ၤယၤစၢၤဖွဲၤ က့ၤထီၣ်ဝဲသးခိၣ်တၢ်မၤလိဆူတၢ်လီၢ်အဂၤတတီၤ ဇီးခိၣ်သးရှၢၣ် (၂၈၄) စ့ၢ်ကီး ဆီတလဲကွံၣ်အလီၢ် ဇီး ခိၣ်သးရှၢၣ် (၃၂) ဒ်ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သးမၤညါန့ၣ်ဝဲလၢ သးရှၢၣ်တဘျီ ဇီးတဘျီ ဆီတလဲလိၣ်သးတၢ်လီၢ် လၢ(၃)လၢတဘျီအခါန့ၣ်လီၤ. ခိၣ်သးရှၢၣ် (၃၂) သးဖိတဖၣ် ဟဲထီၣ်ဝဲဇီး သးသိလုၣ် (၅) ခိၣ်ပွဲၤပွဲၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အိၣ် ဖဲလၢဒံၣ်ဘၢၣ် ၁၃သီ, ၂၀၁၇န့ၣ်အပူၤ ဖဲ က--- သဝီ, လိၣ်ရှါကရူၢ်, ဝီၤရှၢၣ်ကီၢ် ဆၢ, နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤပၤဖျါထီၣ်ဝဲ ခိၣ်သးရှၢၣ်-ခလရ (၂၈၄) သးတၢ်မၤညါသးကလၢ၊ လၢအိၣ်ဆီလီၤသးဖဲ က--- သဝီ, ဖဲ ရီဘၢၢ်ကျိးတဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဘၢအသး ဇီးရီဘၢၢ်ထူၣ်တဖၣ်အယံၣ် အိၣ်ဖျါဝဲထဲ တီၤတၢ်လၢတၢ်ကရၢၢ်အိၣ်လၢဝဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်လီၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ပၤတ့ၢ် အိၣ်လၢ တလၢတၢ်ထူၣ်ဖျဲးသးမုၢ်ဒိၣ် (MNLA) အသး ဘၣ်ဆၢၣ် ကီၢ်ပယီၤသး နီဟးထီၣ်ကွံၣ်ဝဲ MNLA သးဖိ တဖၣ်ဖဲ ၂၀၁၆ န့ၣ်အပူၤ ဇီး အဝဲသ့ၣ်ဟဲအိၣ်ဆီလီၤက့ၤအသးဖဲတၢ်လီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ- KHRG]

(၄)ပတီၢ်တပတီၢ်-တၢ်ယုန့ၣ်အခွဲး

မ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤဧါ, ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲး တၢ်ယၢ်လၢပကသုတၢ် ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢ တၢ်ကသု ဇီး ရၤလီၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

Dooplaya District

Karen Human Rights Group (KHRG)